

**Stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o integrite a transparentnosti trhu s energiou**

(2011/C 279/03)

EURÓPSKY DOZORNÝ ÚRADNÍK PRE OCHRANU ÚDAJOV,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 16,

so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä na jej články 7 a 8,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov <sup>(1)</sup>,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov <sup>(2)</sup>, a najmä na jeho článok 41,

PRIJAL TOTO STANOVISKO

**I. ÚVOD**

1. Dňa 8. decembra 2010 prijala Európska komisia návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o integrite a transparentnosti trhu s energiou <sup>(3)</sup> (ďalej len „návrh“).
2. Komisia nekonultovala s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, hoci by sa to vyžadovalo podľa článku 28 ods. 2 nariadenia (ES) č. 45/2001. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov z vlastnej iniciatívy prijal toto stanovisko na základe článku 41 ods. 2 uvedeného nariadenia. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov si je vedomý toho, že tieto odporúčania prichádzajú v neskorej fáze legislatívneho procesu. Napriek tomu považuje za vhodné a užitočné vydať toto stanovisko, a to vzhľadom na významný potenciálny vplyv návrhu na právo na súkromie a ochranu osobných údajov. Odkaz na toto stanovisko by sa mal zahrnúť do preambuly návrhu.
3. Hlavným cieľom návrhu je zamedziť manipulácii s trhom a zneužívaniu dôverných informácií pri obchodovaní na veľkoobchodných trhoch s energiou (zemným plynom a elektrinou). Integrita a transparentnosť veľkoobchodných trhov, na ktorých spoločnosti vyrábajúce energiu a obchodníci obchodujú s plynom a elektrinou, majú rozhodujúci význam pre ceny, ktoré nakoniec spotrebiteľia zaplatia.

4. Preto sa návrh zameriava na zavedenie komplexných pravidiel na úrovni EÚ, aby sa obchodníkom zabránilo zneužívať dôvernú informáciu vo svoj prospech a manipulovať s trhom prostredníctvom umelého zvyšovania cien, ktoré sa nedá odôvodniť dostupnosťou, výrobnými nákladmi, skladovacou kapacitou ani kapacitou prenosu energie. Navrhované pravidlá konkrétne zakazujú:

- zneužívanie dôverných informácií pri predaji alebo nákupe energie na úrovni veľkoobchodného trhu; exkluzívne a citlivé informácie o cene by sa mali zverejniť pred uskutočnením obchodu,
- transakcie, ktoré dávajú nesprávne alebo zavádzajúce signály týkajúce sa dodávky alebo ceny veľkoobchodných energetických produktov či dopytu po nich,
- šírenie falošných alebo nepotvrdených správ, ktoré dávajú zavádzajúce signály o týchto produktoch.

5. Za monitorovanie trhu na európskej úrovni s cieľom odhaliť možné porušovanie týchto zákazov bude zodpovedať európska Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „ACER“) <sup>(4)</sup>.
6. Podľa návrhu bude mať agentúra ACER včasný prístup k informáciám o transakciách, ktoré sa uskutočňujú na veľkoobchodných trhoch s energiou. Patria sem informácie o cenách, predanom množstve a zainteresovaných stranách. Tieto hromadné údaje budú mať k dispozícii aj národné regulačné orgány, ktoré budú potom zodpovedať za vyšetrovanie prípadov, v ktorých existuje podozrenie zo zneužitia. V prípadoch s cezhraničným vplyvom bude mať agentúra ACER právomoc koordinovať vyšetrovania. Národné regulačné orgány v členských štátoch budú uplatňovať sankcie.
7. Tento návrh nasleduje po viacerých ďalších nedávnych legislatívnych návrhoch s cieľom posilniť súčasné režimy finančného dohľadu a zlepšiť koordináciu a spoluprácu na úrovni EÚ. K týmto návrhom patrí aj smernica o obchodovaní s využitím dôverných informácií a o manipulácii s trhom (ďalej len „MAD“) <sup>(5)</sup> a smernica o trhoch

<sup>(1)</sup> Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31 (ďalej len „smernica 95/46/ES“).

<sup>(2)</sup> Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1 (ďalej len „nariadenie (ES) č. 45/2001“).

<sup>(3)</sup> KOM(2010)726 v konečnom znení.

<sup>(4)</sup> Agentúra ACER je orgán Európskej únie zriadený v roku 2010. Jej poslaním je pomáhať národným regulačným orgánom v oblasti energetiky pri vykonávaní regulačných úloh na úrovni EÚ v členských štátoch a v prípade potreby koordinovať ich činnosti.

<sup>(5)</sup> Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES z 28. januára 2003 o obchodovaní s využitím dôverných informácií a o manipulácii s trhom (zneužívanie trhu), Ú. v. EÚ L 96, 12.4.2003, s. 16 – 25.

s finančnými nástrojmi (ďalej len „MiFID“) <sup>(1)</sup>. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov nedávno pripomienkoval ďalší z týchto nedávnych návrhov <sup>(2)</sup>.

## II. PRIPOMIENKY A ODPORÚČANIA EURÓPSKEHO DOZORNÉHO ÚRADNÍKA PRE OCHRANU ÚDAJOV

8. Návrh obsahuje niekoľko ustanovení týkajúcich sa ochrany osobných údajov:

- články 6 až 8 o monitorovaní trhu a oznamovaní,
- článok 9 o „ochrane údajov a prevádzkovej spoľahlivosti“,
- články 10 a 11 o vyšetrowaní a presadzovaní predpisov a
- článok 14 o „vzťahoch s tretími krajinami“.

### II.1. Monitorovanie trhu a oznamovanie (články 6 až 8)

#### Príslušné ustanovenia

9. Návrh vychádza z predpokladu, že na odhaľovanie prípadov zneužívania trhu i) je potrebný efektívne fungujúci systém monitorovania trhu s včasným prístupom k úplným údajom o transakciách a že ii) by jeho súčasťou malo byť aj monitorovanie na úrovni EÚ. Preto sa v navrhovanom nariadení agentúra ACER poveruje tým, aby zbierala, skúmala a delila sa (s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a orgánmi EÚ) o veľké množstvo hromadených údajov z veľkoobchodných trhov s energiou.
10. Konkrétne sa v navrhovanom nariadení od účastníkov trhu vyžaduje, aby predkladali agentúre ACER „záznamy o svojich obchodoch“ s veľkoobchodnými energetickými produktmi. Okrem záznamov o transakciách sa od účastníkov trhu vyžaduje aj to, aby agentúre ACER poskytovali informácie týkajúce sa „kapacity zariadení na výrobu a skladovanie, spotreby alebo prenosu elektriny či zemného plynu“.
11. Forma, obsah a načasovanie poskytovaných informácií budú stanovené v delegovaných aktoch Komisie.

#### Pripomienky a odporúčania európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov

12. Vzhľadom na to, že v návrhu sa definovanie obsahu informácií, ktoré sa majú zbierať v rámci tohto monitorovania

a oznamovania, ponecháva celkom na delegované akty, nedá sa vylúčiť, že k nim budú patriť aj osobné údaje – t. j. akékoľvek informácia, ktorá sa týka identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby <sup>(3)</sup>. Na základe súčasných právnych predpisov EÚ je to povolené len vtedy, ak je to nevyhnutné a primerané vzhľadom na konkrétny účel <sup>(4)</sup>. V navrhovanom nariadení by sa preto malo jednoznačne určiť, či a do akej miery môžu záznamy o transakciách a informácie o kapacite zbierané na účely monitorovania obsahovať osobné údaje <sup>(5)</sup>.

13. Ak sa predpokladá spracovanie osobných údajov, môžu sa vyžadovať aj konkrétne bezpečnostné opatrenia, ktoré sa týkajú napríklad obmedzenia účelu, obdobia uchovávania a možných príjemcov informácií. Vzhľadom na svoju dôležitú povahu by sa tieto bezpečnostné opatrenia na ochranu údajov mali stanoviť skôr priamo v znení navrhovaného nariadenia než v delegovaných aktoch.

14. Naopak, ak sa neočakáva žiadne spracovanie osobných údajov (alebo ak by bolo takéto spracovanie iba výnimočné a obmedzovalo by sa na zriedkavé prípady, v ktorých by mohol byť veľkoobchodník s energiou skôr jednotlivcom než právnickým subjektom), malo by to byť jednoznačne stanovené v návrhu, minimálne v odôvodnení.

### II.2. Ochrana údajov a prevádzková spoľahlivosť (článok 9)

#### Príslušné ustanovenia

15. V článku 9 ods. 1 sa stanovuje, že agentúra ACER „zabezpečuje zachovanie dôvernosti, integrity a ochranu“ informácií prijatých podľa článku 7 (t. j. záznamov o transakciách a informáciách o kapacite zozbieraných v rámci monitorovania trhu). V článku 9 sa tiež stanovuje, že „v prípade potreby“ agentúra ACER „dodržiava“ nariadenie (ES) č. 45/2001 pri spracovaní osobných údajov podľa článku 7.
16. Okrem toho sa v článku 9 ods. 1 tiež stanovuje, že agentúra ACER „určí zdroje rizík týkajúcich sa prevádzky a minimalizuje ich vybudovaním vhodných systémov, kontrolných mechanizmov a postupov“.
17. Nakoniec sa v článku 9 ods. 2 agentúre ACER umožňuje zverejňovať časti informácií, ktorými disponuje, „za predpokladu, že sa nezverejnia citlivé obchodné informácie o jednotlivých účastníkoch trhu alebo transakciách“.

<sup>(1)</sup> Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi, o zmene a doplnení smerníc Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/12/ES a o zrušení smernice Rady 93/22/EHS, Ú. v. EÚ L 145, 30.4.2004, s. 1 – 44.

<sup>(2)</sup> Ďalšie informácie o všeobecnejšom kontexte súvisiacich legislatívnych návrhov sa nachádzajú v stanovisku Európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o mimoburzových derivátoch, centrálnych zmluvných stranách a archívoch obchodných údajov, ktoré bolo vydané 19. apríla 2011, konkrétne v ods. 4, 5 a 17 až 20.

<sup>(3)</sup> Pozri článok 2 písm. a) smernice 95/46/ES a článok 2 písm. a) nariadenia (ES) č. 45/2001.

<sup>(4)</sup> Pozri články 6 ods. 1 písm. c) a 7 písm. c) smernice 95/46/ES a článok 4 ods. 1 písm. c) a článok 5 písm. b) nariadenia (ES) č. 45/2001.

<sup>(5)</sup> V článku 9 ods. 1 návrhu, ktorý odkazuje na nariadenie (ES) č. 45/2001, sa pripomína, že to tak môže byť, ale neuvádzajú sa žiadne ďalšie podrobnosti. Ďalšie informácie o tejto záležitosti sa nachádzajú v časti II.2 tohto stanoviska.

*Pripomienky a odporúčania európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov*

18. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta skutočnosť, že článok 9 je čiastočne venovaný ochrane údajov a že v navrhovanom nariadení sa od agentúry ACER konkrétne vyžaduje dodržiavanie nariadenia (ES) č. 45/2001.

a) Uplatniteľnosť nariadenia (ES) č. 45/2001 a smernice 95/46/EHS

19. Vzhľadom na uvedené európsky dozorný úradník pre ochranu údajov zdôrazňuje, že nariadenie (ES) č. 45/2001 sa na agentúru ACER uplatňuje v plnom rozsahu vždy, keď spracúva osobné údaje. V návrhu by sa preto malo pripomenúť, že nariadenie (ES) č. 45/2001 by sa na agentúru ACER malo uplatňovať nielen vtedy, keď spracúva údaje podľa článku 7, ale aj vo všetkých ostatných situáciách: najmä vtedy, keď agentúra ACER spracúva osobné údaje týkajúce sa podozrenia zo zneužívania trhu/porušovania pravidiel podľa článku 11. Okrem toho európsky dozorný úradník pre ochranu údajov konkrétne odporúča, aby sa namiesto výrazu „v prípade potreby“ na opísanie situácií, v ktorých sa bude od agentúry ACER vyžadovať dodržiavanie nariadenia (ES) č. 45/2001, používalo spojenie „vždy, keď sa spracúvajú osobné údaje“.

20. Mal by sa tiež začleniť odkaz na smernicu 95/46/ES, pretože táto smernica sa uplatňuje na spracovanie osobných údajov príslušnými národnými regulačnými orgánmi. Z dôvodu dosiahnutia jednoznačnosti európsky dozorný úradník pre ochranu údajov teda odporúča, aby sa v navrhovanom nariadení vo všeobecnosti (minimálne v odôvodnení) uvádzalo, že hoci sa na agentúru ACER vzťahuje nariadenie (ES) č. 45/2001, na príslušné národné regulačné orgány sa uplatňuje smernica 95/46/ES.

b) Z o d p o v e d n o s ť

21. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta požiadavku, aby agentúra ACER určila riziká týkajúce sa prevádzky a minimalizovala ich vybudovaním vhodných systémov, kontrolných mechanizmov a postupov. S cieľom ďalšieho posilnenia zásady zodpovednosti<sup>(1)</sup> by sa v navrhovanom nariadení malo určovať, že ak spracovanie osobných údajov zohráva štruktúrálnu úlohu, agentúra ACER musí vytvoriť jasný rámec zodpovednosti, ktorým sa zabezpečí dodržanie ochrany údajov a poskytne sa o tom dôkaz. Tento jasný rámec vytvorený agentúrou ACER by mal obsahovať množstvo prvkov, ako napríklad:

— prijatie a aktualizovanie (podľa potreby) politiky ochrany údajov na základe posúdenia vplyvu (ktoré bude obsahovať aj posúdenie bezpečnostného rizika); táto politika ochrany údajov bude obsahovať aj bezpečnostný plán,

— vykonávanie pravidelných auditov s cieľom posúdiť neustálu primeranosť a dodržiavanie politiky ochrany údajov (vrátane vykonávania auditov bezpečnostného plánu),

— zverejňovanie (aspoň čiastočné) výsledkov týchto auditov s cieľom ubezpečiť zúčastnené strany o dodržiavaní ochrany údajov a

— oznamovanie porušení ochrany údajov a ďalších bezpečnostných incidentov úradníkovi pre ochranu údajov Komisie, dotknutým osobám a v prípade potreby zúčastneným stranám a orgánom.<sup>(2)</sup>

22. Rovnaké požiadavky by sa mali uplatňovať aj na národné regulačné orgány a ďalšie príslušné orgány EÚ.

c) Z v e r e j ň o v a n i e i n f o r m á c i í a g e n t ú r o u A C E R

23. Vzhľadom na požiadavku z článku 9 ods. 2, že agentúra ACER má zverejňovať časti informácií, ktorými disponuje, sa Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov domnieva, že cieľom tohto ustanovenia nie je povoliť agentúre ACER zverejňovanie údajov, aby „ukazovala prstom a zahanbovala“ a verejne odhaľovala nedostatky spoločností alebo jednotlivcov.

24. V tomto ohľade návrh mlčí o tom, či existuje nejaký zámer verejne odhaľovať akékoľvek osobné údaje. S cieľom vyhnúť sa všetkým pochybnostiam by sa preto malo v návrhu nariadenia buď konkrétne stanoviť, že zverejnené informácie nesmú obsahovať žiadne osobné údaje, alebo objasniť, aké (ak vôbec nejaké) osobné údaje sa smú zverejňovať.

25. Ak sa zverejnia akékoľvek osobné údaje, je potrebné dôkladne zvážiť nevyhnutnosť zverejnenia (napríklad na účely transparentnosti) a vyvážiť ju s ďalšími protichodnými záujmami, ako napríklad s potrebou chrániť právo na súkromie a právo na ochranu osobných údajov príslušných jednotlivcov.

26. Pred akýmkoľvek zverejnením údajov by sa potom malo uskutočniť posúdenie primeranosti, pričom do úvahy by sa mali vziať kritériá stanovené Európskym súdnym dvorom vo veci *Schecke*.<sup>(3)</sup> V tomto prípade Európsky súdny dvor zdôraznil, že odchýlky a obmedzenia v súvislosti s ochranou osobných údajov sa musia uplatňovať, iba ak je to celkom nevyhnutné. Európsky súdny dvor sa ďalej domnieval, že európske inštitúcie by mali preskúmať rôzne metódy zverejňovania s cieľom nájsť takú, ktorá by

<sup>(1)</sup> Pozri časť 7 stanoviska európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov k oznámeniu Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Komplexný prístup k ochrane osobných údajov v Európskej únii, ktoré bolo vydané 14. januára 2011 ([http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2011/11-01-14\\_Personal\\_Data\\_Protection\\_EN.pdf](http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2011/11-01-14_Personal_Data_Protection_EN.pdf))

<sup>(2)</sup> Pozri časť 6.3 stanoviska Európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov zo 14. januára 2011 spomínaného vyššie.

<sup>(3)</sup> Rozhodnutie Európskeho súdneho dvora z 9. novembra 2010, spojené veci 92/09 a C-93/09 (*Schecke a Eifert*); pozri najmä ods. 81, 65 a 86.

bola v súlade s účelom zverejňovania a zároveň by minimálnym spôsobom porušovala práva dotknutých osôb na súkromný život a ochranu osobných údajov.

### II.3. Vyšetrovacie právomoci (článok 10)

#### Príslušné ustanovenia

27. V návrhu sa predpokladá, že po monitorovaní trhu bude nasledovať vyšetrovanie v prípade podozrenia zo zneužívania trhu a že to môže viesť k príslušným sankciám. Konkrétne v článku 10 ods. 1 sa vyžaduje, aby členské štáty poskytli národným regulačným orgánom nevyhnutné vyšetrovacie právomoci s cieľom zabezpečiť, aby sa uplatňovali ustanovenia nariadenia o zneužívaní dôverných informácií pri obchodovaní a manipulácii s trhom.<sup>(1)</sup>

#### Pripomienky a odporúčania európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov

28. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta spresnenie v článku 10 ods. 1, že i) vyšetrovacie právomoci sa vykonávajú (len) s cieľom zabezpečiť uplatňovanie ustanovení nariadenia o zneužívaní dôverných informácií pri obchodovaní a o manipulácii s trhom (články 3 a 4) a že ii) tieto právomoci sa majú vykonávať primerane.

29. Vzhľadom na to by sa mala v návrhu lepšie zabezpečovať právna istota a primeraná úroveň ochrany osobných údajov. Ako ukážeme nižšie, znenie článku 10 v navrhovanej podobe predstavuje dva hlavné problémy. Po prvé, v článku 10 sa dostatočne jasne neurčuje rozsah vyšetrovacích právomocí. Nie je napríklad dostatočne jasné, či sa môže žiadať o súkromné telefonické záznamy alebo či sa môže vykonať kontrola na mieste v súkromnom dome. Po druhé, v článku 10 sa nestanovujú nevyhnutné procedurálne bezpečnostné opatrenia proti riziku neodôvodneného zásahu do súkromia alebo zneužitia osobných údajov. Nevyžaduje sa v ňom napríklad súdny príkaz.

30. Rozsah vyšetrovacích právomocí, ako aj nevyhnutnosť bezpečnostných opatrení sa pravdepodobne ponechávajú na bližšie určenie v rámci vnútroštátnych právnych predpisov. Článok 10 ods. 1 naozaj ponecháva členským štátom veľa možností, pretože stanovuje, že vyšetrovacie právomoci „sa môžu vykonávať: a) priamo, b) v súčinnosti s ostatnými orgánmi alebo trhovými subjektmi; c) podaním návrhu príslušným súdnym orgánom“. Tým sa umožňujú rozdiely vo vnútroštátnej praxi, napríklad v tom, či a za akých okolností sa vyžaduje súdny príkaz.

31. Hoci niektoré vnútroštátne právne predpisy môžu poskytovať primerané procedurálne bezpečnostné opatrenia a bezpečnostné opatrenia v oblasti ochrany údajov, na zabezpečenie právnej istoty pre dotknuté osoby je potrebné do navrhovaného nariadenia začleniť určité objasnenia a určité minimálne požiadavky týkajúce sa procedurálnych

bezpečnostných opatrení a bezpečnostných opatrení v oblasti ochrany údajov na úrovni EÚ, ako bude uvedené nižšie.

32. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov zdôrazňuje, že všeobecnou zásadou by malo byť to, že ak sa v právnych predpisoch EÚ vyžaduje, aby členské štáty prijali na vnútroštátnej úrovni opatrenia, ktoré môžu mať vplyv na základné práva (ako napríklad právo na súkromie a právo na ochranu osobných údajov), musí sa v právnych predpisoch vyžadovať, aby sa spolu s účinnými opatreniami prijali aj reštriktívne opatrenia na zabezpečenie ochrany základných práv. Inými slovami, harmonizáciu opatrení, ktoré môžu zasahovať do súkromia, ako napríklad vyšetrovacích právomocí, by mala sprevádzať harmonizácia primeraných procedurálnych bezpečnostných opatrení a bezpečnostných opatrení na ochranu údajov na základe osvedčených postupov.

33. Takýmto prístupom sa môže predísť prílišným rozdielom na vnútroštátnej úrovni a zabezpečiť vyššia a jednotnejšia úroveň ochrany osobných údajov v celej Európskej únii.

34. Ak nie je harmonizácia minimálnych bezpečnostných opatrení v tejto fáze realizovateľná, Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov odporúča minimálne to, aby sa v navrhovanom nariadení konkrétne od členských štátov vyžadovalo prijatie vnútroštátnych vykonávacích opatrení, ktorými sa zabezpečia nevyhnutné procedurálne bezpečnostné opatrenia a bezpečnostné opatrenia na ochranu údajov. Je to o to dôležitejšie, že formou právneho nástroja je nariadenie, ktoré je priamo uplatniteľné a ktoré vo všeobecnosti nevyhnutne nevyžaduje ďalšie vykonávacie opatrenia v členských štátoch.

### II.4. Kontroly na mieste (článok 10 ods. 2 písm. c))

#### Príslušné ustanovenia

35. V návrhu sa vyžaduje, aby sa národným regulačným orgánom udelili vyšetrovacie právomoci, ktorých súčasťou je aj právomoc vykonávať kontroly na mieste (článok 10 ods. 2 písm. c)).

#### Pripomienky a odporúčania európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov

36. Nie je jasné, či sa tieto kontroly budú obmedzovať iba na obchodný majetok (priestory, pozemky a vozidlá) účastníka trhu alebo sa môžu vykonávať aj v rámci súkromného majetku (priestory, pozemky alebo vozidlá) jednotlivcov. Rovnako nie je jasné, či sa tieto kontroly môžu vykonávať aj bez predchádzajúceho upozornenia („policajné razie“).

37. Ak Komisia predpokladá, že sa od členských štátov bude vyžadovať, aby vydávali regulačným orgánom povolenia na vykonávanie kontrol na mieste zameraných na súkromný majetok jednotlivcov alebo na vykonávanie razií, malo by sa to predovšetkým jasne stanoviť.

<sup>(1)</sup> Je dôležité poznamenať, že v navrhovanom nariadení sa podobné vyšetrovacie právomoci agentúre ACER neposkytujú. Tieto právomoci sa pre agentúru ACER nepredpokladajú ani v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa zriaďuje Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky, Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 1.



38. Po druhé, Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov tiež zdôrazňuje, že primeranosť kontrol na mieste zameraných na súkromný majetok (napríklad na súkromné domy jednotlivcov) má ďaleko od toho, aby bola samozrejماً, a preto, ak sa také niečo predpokladá, musí to byť konkrétne odôvodnené.
39. Po tretie, v tomto prípade sú tiež potrebné dodatočné bezpečnostné opatrenia, a to najmä vzhľadom na podmienky, za akých sa takéto kontroly môžu vykonávať. V návrhu by sa napríklad malo stanovovať – a to bez obmedzení –, že kontroly na mieste sa môžu vykonávať v dome jednotlivca len vtedy, ak existuje dôvodná a konkrétne podozrenie, že dôkazy sú uložené v tomto konkrétnom dome, ktoré je dostatočné na opodstatnenie závažného porušenia článkov 3 a 4 nariadenia (t. j. ustanovenia o zákaze zneužívania dôverných informácií pri obchodovaní a zákaz manipulácie s trhom). Dôležité je aj to, aby sa v návrhu vo všetkých členských štátoch vyžadoval súdny príkaz. <sup>(1)</sup>
40. Po štvrté, s cieľom zabezpečiť primeranosť a zabrániť rozsiahlemu zasahovaniu do súkromného života by mali neohlásené kontroly v súkromných domoch podliehať dodatočnému predpokladu, že v prípade ohlásenej návštevy hrozí zničenie alebo sfalšovanie dôkazov. To by sa malo v navrhovanom nariadení jasne stanoviť.

#### II.5. Právomoci požadovať „existujúce telefonické záznamy a existujúce záznamy prenosu údajov“ (článok 10 ods. 2 písm. d))

##### Príslušné ustanovenia

41. V článku 10 ods. 2 písm. d) sa vyžaduje, aby právomoci národných regulačných orgánov konkrétne obsahovali aj právomoc „požadovať existujúce telefonické záznamy a existujúce záznamy prenosu údajov“.

##### Pripomienky a odporúčania európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov

42. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov uznáva význam telefonických záznamov a záznamov prenosu údajov v prípadoch zneužívania dôverných informácií pri obchodovaní, a to najmä na vytvorenie prepojení medzi osobami, ktoré zneužívajú dôverné informácie, a obchodníkmi. Rozsah tejto právomoci však nie je dostatočne jasný, rovnako ako ani rozsah predpokladaných príslušných procedurálnych bezpečnostných opatrení a bezpečnostných opatrení na ochranu údajov. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov preto odporúča, aby návrh obsahoval jasnejšie ustanovenia, ako sa to uvádza nižšie. Predovšetkým je potrebné zodpovedať tieto otázky:
- a) Aký druh telefonických záznamov a záznamov prenosu údajov sa môže požadovať?
43. Z dôvodu zabezpečenia právnej istoty by sa malo v návrhu v prvom rade objasniť, aké druhy záznamov môžu orgány v prípade potreby požadovať.
44. V návrhu by sa mal konkrétne obmedziť rozsah vyšetrovacích právomocí na i) obsah záznamov prenosu telefonických, e-mailových a iných údajov, ktoré bežne a legálne zbierajú obchodníci na obchodné účely s cieľom dokladovať transakcie, a na b) prevádzkové údaje (napr. kto volal alebo odoslal informácie, komu a kedy), ktoré sú už priamo dostupné od príslušných účastníkov trhu (obchodníkov).
45. Okrem toho by sa malo v návrhu stanovovať aj to, že záznamy sa musia zbierať na zákonné účely a v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi na ochranu údajov, ako aj to, že dotknutým osobám sa musia poskytovať primerané informácie podľa článkov 10 a 11 smernice 95/46/ES.
- b) Čo znamená označenie „existujúce“?
46. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov víta skutočnosť, že v návrhu sa táto právomoc obmedzuje na „existujúce“ záznamy, a preto sa v ňom nevyžaduje, aby právomoci regulačných orgánov zaväzovali obchodníka alebo tretiu stranu odpočúvať, sledovať alebo nahrávať telefonické údaje alebo prenos údajov na účely vyšetrovania.
47. Napriek tomu je však potrebné, aby sa z dôvodu odstránenia akýchkoľvek pochybností tento zámer objasnil, a to minimálne v odôvodnení. Je potrebné zabrániť tomu, aby vznikol priestor na výklad navrhovaného nariadenia v zmysle, že poskytuje národným regulačným orgánom právny základ pre odpočúvanie, sledovanie alebo nahrávanie telefonickéj alebo údajovej komunikácie, či už tajne alebo otvorene, bez súdneho príkazu.
- c) Môže sa požadovať aj obsah telefonických konverzácií a prenosu údajov alebo len prevádzkové údaje?
48. V znení návrhu sa odkazuje na „existujúce telefonické záznamy a existujúce záznamy prenosu údajov“. Nie je dostatočne jasné, či sa môže požadovať aj obsah existujúcej údajovej a telefonickéj komunikácie, aj prevádzkové údaje (napr. kto volal alebo odoslal informácie, komu a kedy).
49. To by sa malo v ustanoveniach navrhovaného nariadenia objasniť. Ako už bolo uvedené v odsekoch 43 až 45, malo by sa jasne určiť, aký druh záznamov sa môže požadovať, a predovšetkým sa musí zabezpečiť, aby sa tieto záznamy zbierali v súlade s platnými právnymi predpismi o ochrane údajov.
- d) Môžu sa požadovať záznamy od poskytovateľov internetových služieb a telekomunikačných spoločností?
50. V návrhu by sa malo jednoznačne určovať, od koho môžu národné regulačné orgány požadovať záznamy. V tomto smere Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov chápe, že článok 10 ods. 2 písm. d) nie je určený na to,

<sup>(1)</sup> Pozri napríklad rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *Funkke/Francúzsko* (vec č. 82/1991/334/407) z 25. februára 1993, ods. 55 až 57.

aby vnútroštátnym orgánom umožňoval požadovať prevádzkové údaje od poskytovateľov „verejne dostupnej elektronickej komunikačnej služby“<sup>(1)</sup> (napríklad od telefonických spoločností alebo poskytovateľov internetových služieb).

51. V návrhu sa skutočne všetci títo poskytovatelia nespomínajú a ani sa v ňom nepoužíva termín „prevádzkové údaje“. Závažné je, že sa v ňom implicitne ani explicitne nespomína skutočnosť, že by sa vyžadovala odchýlka od požiadaviek stanovených v smernici o súkromí a elektronických komunikáciách<sup>(2)</sup>, v ktorej sa stanovuje všeobecná zásada, že prevádzkové údaje sa môžu ďalej spracovávať len na účely fakturácie a poplatkov za prepojenie.

52. S cieľom zamedziť všetkým pochybnostiam európsky dozorný úradník pre ochranu údajov odporúča, aby sa v znení navrhovaného nariadenia, minimálne v odôvodnení, výslovne uviedla skutočnosť, že návrh neposkytuje právny základ pre požadovanie údajov od poskytovateľov verejne dostupných elektronických komunikačných služieb.

d) Môžu sa požadovať záznamy od iných tretích strán?

53. Ďalej by sa malo v návrhu objasniť, či môžu národné regulačné orgány požadovať záznamy iba od vyšetrovaných účastníkov trhu alebo či majú právomoc požadovať aj od tretích strán (ako napríklad od strany, ktorá s vyšetrovaným účastníkom trhu uzavrela transakciu, alebo s hotelom, v ktorom býval jednotlivec podozrivý zo zneužívania dôverných informácií pri obchodovaní), aby im poskytli svoje vlastné záznamy.

e) Môžu sa požadovať súkromné záznamy?

54. Nakoniec by sa v návrhu malo objasniť aj to, či môžu orgány požadovať aj súkromné záznamy jednotlivcov, ako napríklad zamestnancov alebo výkonných pracovníkov vyšetrovaného účastníka trhu (napr. textové správy odoslané zo súkromného mobilného zariadenia alebo históriu prehľadávania domáceho internetu uloženú v domácom počítači).

55. Primeranosť požadovania súkromných záznamov je sporná a ak sa predpokladá, mala by byť konkrétne odôvodnená.

56. Rovnako ako v prípade kontrol na mieste (pozri odseky 35 až 40 vyššie) by sa malo v návrhu v prípade žiadosti orgánov o vydanie súkromných záznamov vyžadovať vydanie súdneho príkazu, ako aj ďalšie konkrétne bezpečnostné opatrenia.

<sup>(1)</sup> Pozri článok 2 písm. c) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronicke komunikačné siete a služby (rámcová smernica), Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 33.

<sup>(2)</sup> Pozri článok 6 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúcej sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách), Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37.

## II.6. Oznamovanie podozrení zo zneužívania trhu (článok 11): obmedzenie účelu a uchovávanie údajov

### Príslušné ustanovenia

57. Vzhľadom na cezhraničnú spoluprácu má agentúra ACER dôležitú úlohu upozorňovať národné regulačné orgány na potenciálne zneužívanie trhu a zjednodušovať výmenu informácií. S cieľom uľahčiť spoluprácu sa v článku 11 ods. 2 tiež konkrétne vyžaduje, aby národné regulačné orgány „čo najpresnejšie“ informovali agentúru ACER o odôvodnenom podozrení z akéhokoľvek porušenia navrhovaného nariadenia. S cieľom zabezpečiť koordinovaný prístup sa v článku 11 ods. 3 zároveň vyžaduje, aby si národné regulačné orgány, príslušné finančné orgány, agentúra ACER a Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ďalej len „ESMA“) navzájom vymieňali informácie<sup>(3)</sup>.

### Pripomienky a odporúčania európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov

58. V súlade so zásadou obmedzenia účelu<sup>(4)</sup> by sa malo v návrhu výslovne stanoviť, že všetky údaje prenesené na základe článku 11 navrhovaného nariadenia (oznámenia podozrenia zo zneužívania trhu) by sa mali používať len na účely vyšetrovania oznámenia podozrenia zo zneužívania trhu. Tieto informácie by sa v žiadnom prípade nemali používať na iné účely, ktoré nie sú v súlade s týmto účelom.

59. Údaje by sa tiež nemali uchovávať na dlhšie časové obdobia. Dôležité je to najmä v prípadoch, keď sa preukáže, že pôvodné podozrenie bolo neopodstatnené. V takýchto prípadoch je potrebné ďalšie uchovávanie údajov konkrétne zdôvodniť.<sup>(5)</sup>

60. V tejto súvislosti by sa malo v návrhu v prvom rade stanoviť maximálne obdobie uchovávania údajov, počas ktorého môžu agentúra ACER a ďalší príjemcovia informácií uchovávať údaje, pričom je potrebné zohľadniť aj účel uchovávania údajov. Pokiaľ podozrenie zo zneužívania trhu nevedlo ku konkrétnemu vyšetrovaniu a vyšetrovanie stále prebieha, všetky osobné údaje týkajúce sa oznámeného podozrenia zo zneužívania trhu je potrebné vymazať zo záznamov všetkých príjemcov po uplynutí stanovenej lehoty. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov sa

<sup>(3)</sup> ESMA je nezávislým orgánom EÚ, ktorý prispieva k zabezpečovaniu stability finančného systému Európskej únie zabezpečovaním integrity, transparentnosti, účinnosti a riadneho fungovania trhov s cennými papiermi, ako aj posilovaním ochrany investorov.

<sup>(4)</sup> Pozri článok 6 ods. 1 písm. b) smernice 95/46/ES a článok 4 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 45/2001.

<sup>(5)</sup> Na ilustráciu Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov v tejto súvislosti zmieňuje rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *S a Harper/Spojené kráľovstvo* (2008) (4. december 2008) (č. žiadosti 30562/04 a 30566/04), podľa ktorého je dlhodobé uchovávanie údajov osôb neusvedčených z trestného činu porušením práva týchto osôb na súkromie podľa článku 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

domnieva, že ak nie je dlhšie obdobie uchovávanie údajov jednoznačne odôvodnené, údaje by sa mali vymazať najneskôr dva roky po uplynutí dátumu oznámenia podozrenia. <sup>(1)</sup>

61. Ak sa podozrenie ukáže ako neodôvodnené a/alebo ak sa vyšetrovanie uzavrie bez prijatia ďalších krokov, oznamujúci regulačný orgán, agentúra ACER a akákoľvek tretia strana s prístupom k informáciám týkajúcim sa podozrenia zo zneužívania trhu by mali mať na základe tohto návrhu povinnosť okamžite informovať tieto strany, aby mohli podľa toho aktualizovať svoje záznamy (a/alebo vymazať informácie týkajúce sa ohláseného podozrenia zo svojich záznamov s okamžitou platnosťou alebo po uplynutí primeraného obdobia uchovávanie údajov). <sup>(2)</sup>
62. Vďaka týmto ustanoveniam by sa malo zabezpečiť, že v prípadoch, keď sa podozrenie nepotvrdilo (alebo ktoré sa ešte vyšetrujú) alebo keď sa zistilo, že podozrenie bolo neodôvodnené, nebudú nevinné osoby neprimerane dlhý čas (pozri článok 6 písm. e) smernice 95/46/ES a príslušný článok 4 písm. e) nariadenia (ES) č. 45/2001) vedené na „čiernej listine“ a označované za „podozrivé“.

### II.7. Prenos údajov do tretích krajín (článok 14)

#### Príslušné ustanovenia

63. V článkoch 7, 8 a 11 navrhovaného nariadenia sa ustanovuje výmena údajov a informácií medzi agentúrou ACER, orgánom ESMA a orgánmi členských štátov. V článku 14 („Vzťahy s tretími krajinami“) sa stanovuje, že agentúra ACER „môže uzavrieť administratívne dohody s medzinárodnými organizáciami a správnymi orgánmi z tretích krajín“. To môže viesť k prenosu osobných údajov z agentúry ACER a pravdepodobne aj z orgánu ESMA a/alebo z orgánov členských štátov medzinárodným organizáciám a orgánom tretích krajín.

#### Pripomienky a odporúčania európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov

64. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov odporúča, aby sa v článku 14 uvedeného návrhu objasnilo, že prenosi osobných údajov sa môžu vykonávať len v súlade s článkom 9 nariadenia (ES) č. 45/2001 a článkami 25 a 26 smernice 95/46/ES. Konkrétne medzinárodné prenosi sa uskutočnia len vtedy, ak príslušná tretia krajina zabezpečí primeranú úroveň ochrany, a ak sú ich príjemcami subjekty či jednotlivci v tretej krajine, ktorá neposkytuje primeranú ochranu, prenosi sa môžu uskutočniť len ak kontrolór pri vykonávaní príslušných práv zabezpečí primerané bezpečnostné opatrenia, pokiaľ ide o ochranu súkromia a základných práv a slobôd jednotlivcov.
65. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov zdôrazňuje, že odchýlky (napríklad tie, ktoré sa uvádzajú v článku 9

ods. 6 nariadenia (ES) č. 45/2001 a v článku 26 ods. 1 smernice) by sa zásadne nemali používať na odôvodňovanie hromadných, systémových a/alebo štrukturálnych prenosov údajov tretím krajinám.

### II.8. Predbežná kontrola koordinačných činností agentúry ACER vzhľadom na vyšetrovania

66. Niektoré údaje týkajúce sa podozrení z porušenia pravidiel, ktoré si vymieňajú agentúra ACER, orgán ESMA a rôzne orgány členských štátov, budú pravdepodobne obsahovať osobné údaje, ako napríklad identitu podozrivých páchatelov alebo iných zainteresovaných jednotlivcov (napríklad svedkov, informátorov, zamestnancov alebo iných jednotlivcov konajúcich v mene podnikov zapojených do obchodovania).
67. V článku 27 ods. 1 nariadenia (ES) č. 45/2001 sa uvádza, že „operácie spracovania, ktoré by z dôvodov svojej povahy, rozsahu alebo svojich účelov, pravdepodobne predstavovali špecifické riziká pre práva a slobody dotknutej osoby, podliehajú predbežnej kontrole európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov“. V článku 27 ods. 2 sa konkrétne potvrdzuje, že „spracovanie údajov“ týkajúcich sa „podozrení z trestných činov“ a „trestných činov“ predstavujú takéto riziká a vyžadujú si predbežnú kontrolu. Vzhľadom na predpokladanú úlohu agentúry ACER v rámci koordinácie vyšetrovaní je pravdepodobné, že agentúra bude spracúvať údaje týkajúce sa „podozrení z trestných činov“, a preto budú jej činnosti podliehať predbežnej kontrole. <sup>(3)</sup>

68. V rámci postupu predbežnej kontroly môže európsky dozorný úradník pre ochranu údajov poskytnúť agentúre ACER ďalšie usmernenia a konkrétne odporúčania týkajúce sa dodržiavania pravidiel ochrany údajov. Predbežná kontrola činností agentúry ACER môže predstavovať aj pridanú hodnotu, keďže v nariadení (ES) č. 713/2009, ktorým sa zriaďuje agentúra ACER, sa nenachádzajú žiadne odkazy na ochranu osobných údajov a toto nariadenie nebolo predmetom legislatívneho stanoviska európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov.

### III. ZÁVERY

69. V návrhu by sa malo objasniť, či sa v súvislosti s monitorovaním trhu a oznamovaním môžu spracúvať akékoľvek osobné údaje, a aké bezpečnostné opatrenia sa budú uplatňovať. Naopak, ak sa neočakáva žiadne spracovanie osobných údajov (alebo ak by bolo takéto spracovanie iba výnimočné a obmedzovalo by sa na zriedkavé prípady, v ktorých by mohol byť veľkoobchodník s energiou skôr jednotlivcom než právnickým subjektom), malo by to byť jednoznačne stanovené v uvedenom návrhu, minimálne v odôvodnení.

<sup>(1)</sup> Pre prípady, keď sa podozrenie ukáže ako opodstatnené a vedie k úspešnému vyšetrovaniu, by sa malo v návrhu stanovovať konkrétne (nie príliš dlhé) obdobie uchovávanie informácií po skončení vyšetrovania.

<sup>(2)</sup> Tieto informácie by sa mali poskytnúť aj príslušným dotknutým osobám.

<sup>(3)</sup> Je potrebné poznamenať, že spracovanie údajov vykonávané vnútroštátnymi orgánmi môže tiež podliehať predbežnej kontrole zo strany národných alebo regionálnych orgánov pôsobiacej v oblasti ochrany údajov na základe vnútroštátnych právnych predpisov o ochrane údajov prijatých v súlade s článkom 20 smernice 95/46/ES.

70. Ustanovenia o ochrane údajov, bezpečnosti údajov a zodpovednosti treba objasniť a ešte viac posilniť, a to najmä vtedy, ak by spracovanie osobných údajov zohrávalo štruktúrnejšiu úlohu. Komisia by mala zabezpečiť, aby existovali primerané kontroly, s cieľom zaistiť dodržiavanie ochrany údajov a poskytnúť o tom dôkaz („zodpovednosť“).
71. V návrhu by sa malo objasniť, či by sa kontroly na mieste mali obmedzovať na obchodný majetok (priestory a vozidlá) účastníka trhu alebo by sa mali týkať aj súkromného majetku (priestory alebo vozidlá) jednotlivcov. V druhom prípade by sa mala jednoznačne odôvodniť nevyhnutnosť a primeranosť tejto právomoci, pričom by sa mal vyžadovať súdny príkaz a ďalšie bezpečnostné opatrenia. Toto by malo byť v navrhovanom nariadení jasne stanovené.
72. Je potrebné objasniť rozsah právomocí, na základe ktorých sa môžu požadovať „existujúce telefonické záznamy a existujúce záznamy prenosu údajov“. V návrhu by sa malo jednoznačne stanoviť, aké záznamy možno požadovať a od koho. V znení navrhovaného nariadenia, minimálne v odôvodnení, je potrebné výslovne stanoviť, že od poskytovateľov verejne dostupných elektronických komunikačných služieb nie je možné požadovať žiadne údaje. V návrhu by sa malo objasniť tiež to, či môžu orgány vyžadovať aj súkromné záznamy jednotlivcov, napríklad zamestnancov alebo výkonných pracovníkov vyšetrovaného účastníka trhu (napr. textové správy odoslané zo súkromných mobilných zariadení alebo históriu prehľadávania v rámci domáceho internetu). Ak áno, je potrebné jasne odôvodniť nevyhnutnosť a primeranosť tejto právomoci a v návrhu je tiež potrebné vyžadovať príkaz od súdneho orgánu.
73. Vzhľadom na oznamovanie podozrenia zo zneužívania trhu by sa malo v návrhu výslovne stanoviť, že všetky osobné údaje obsiahnuté v týchto oznámeniach sa môžu využívať len na účely vyšetrovania oznámeného podozrenia zo zneužívania trhu. Ak podozrenie zo zneužívania trhu nevedlo ku konkrétnemu vyšetrovaniu a vyšetrovanie stále prebieha (alebo ak sa podozrenie ukázalo ako odôvodnené a viedlo k úspešnému vyšetrovaniu), všetky osobné údaje týkajúce sa oznámeného podozrenia zo zneužívania trhu by sa mali vymazať zo záznamov všetkých príjemcov po uplynutí stanovenej lehoty (pokiaľ nie je odôvodnené inak, najneskôr dva roky od dátumu oznámenia). Okrem toho by si strany, ktoré si vzájomne vymieňajú informácie, mali poslať aj aktualizované správy v prípade, že sa podozrenie ukáže ako neodôvodnené a/alebo ak sa vyšetrovanie uzavrelo bez prijatia ďalších krokov.
74. Pokiaľ ide o prenosy osobných údajov do tretích krajín, malo by sa v návrhu objasniť, že v zásade možno uskutočniť prenosy subjektom či jednotlivcom v tretej krajine, ktorá neposkytuje primeranú ochranu, len vtedy, ak kontrolór pri vykonávaní príslušných práv zabezpečí primerané bezpečnostné opatrenia, pokiaľ ide o ochranu súkromia a základných práv a slobôd jednotlivcov.
75. Agentúra ACER by mala európskemu dozornému úradníkovi pre ochranu údajov predložiť na predbežnú kontrolu svoje činnosti týkajúce sa spracúvania osobných údajov vzhľadom na koordináciu vyšetrovaní podľa článku 11 navrhovaného nariadenia.

V Bruseli 21. júna 2011

Giovanni BUTTARELLI

Asistent európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov